

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра ветеринарної репродуктології**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет ветеринарної медицини
4 червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ВЕТЕРИНАРНА НЕОНАТОЛОГІЯ»

Галузь знань 21 Ветеринарна медицина
Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»
Освітня програма Ветеринарна медицина
Факультет ветеринарної медицини

Розробники:

Масалович Ю.С. – к.вет. н., к.вет. н., доцент

Вальчук О.А. – завідувач кафедри, к.вет. н., доцент

Деркач С.С. – к.вет.н., доцент

Київ – 2025 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра ветеринарної репродуктології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

_____ Микола ЦВІЛІХОВСЬКИЙ

4 червня 2025 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри ветеринарної
репродуктології

Протокол № 11 від 3 червня 2025 р.

Завідувач кафедри

_____ Олександр ВАЛЬЧУК

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Ветеринарна медицина»

Гарант ОП

_____ Наталія ГРУШАНСЬКА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВЕТЕРИНАРНА НЕОНАТОЛОГІЯ»**

Галузь знань Ветеринарна медицина

Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»

Освітня програма Ветеринарна медицина

Факультет ветеринарної медицини

Розробники:

Масалович Ю.С. – к.вет. н., к.вет. н., доцент

Вальчук О.А. – завідувач кафедри, к.вет. н., доцент

Деркач С.С. – к.вет.н., доцент

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

«Ветеринарна неонатологія»

Дисципліна «Ветеринарна неонатологія» є вибірковою дисципліною, яка передбачає формування у здобувачів вищої освіти компетентностей з питань морфологічних та фізіологічних особливостей новонароджених тварин, впливу колострального імунітету на ріст і розвиток у неонатальному періоді, а також впливу годівлі, утримання, догляду, та профілактичних заходів щодо захворювань молодняка.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	211 – «Ветеринарна медицина»	
Освітня програма	Ветеринарна медицина	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	5	4
Семестр	9	8
Лекційні заняття	15 год.	15 год.
Практичні, семінарські заняття	год.	год.
Лабораторні заняття	15 год.	15 год.
Самостійна робота	90 год.	90 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення вибіркової дисципліни «Ветеринарна неонатологія» – сформувати у студента систему знань, щодо морфологічних та фізіологічних особливостей новонароджених тварин, впливу колострального імунітету на ріст і розвиток у неонатальному періоді. Сформувати розуміння впливу годівлі, утримання та догляду, а також профілактичних заходів щодо захворювань молодняка.

Завдання: освоїти фахівцем ветеринарної медицини оцінювання фізіологічних параметрів життєздатності новонароджених, визначати якість молозива, контролювати рівень імуноглобулінів у телят. Дати основи знань з концепції діагностики хвороб неонатального періоду та надання допомоги, що накладаються на власника, спеціалістів, лікаря ветеринарної медицини та інших осіб, що працюють з тваринами.

Набуття компетентностей:

• Інтегральні компетентності (ІК).

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у ветеринарній андрології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується не визначеність умов та вимог.

загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК 1.** здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- **ЗК 2.** здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- **ЗК 6.** навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- **ЗК 8.** здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- **ЗК 9.** здатність приймати обґрунтовані рішення;
- **ЗК 10.** здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- **ЗК 11.** здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- **СК 1.** Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних.
- **СК 2.** Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.
- **СК 4.** Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.
- **СК 6.** Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
- **СК 7.** Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.
- **СК 8.** Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.
- **СК 13.** Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.
2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.
3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.
4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.
7. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.
8. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.
9. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
10. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.
11. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.
12. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

Компетенції Першого дня

1. Демонструвати розуміння етичних та правових рамок, в яких має працювати лікар ветеринарної медицини, включаючи професійні аспекти, аспекти, що пов'язані з благополуччям тварин, власників тварин, громадським здоров'ям, суспільні та екологічні аспекти, пов'язані з професійною діяльністю.
2. Розуміти методи наукових досліджень, внесок фундаментальних і прикладних досліджень у науку та реалізацію принципу 3Rs.
3. Демонструвати базові знання з організації, управління та законодавства, пов'язаного з ветеринарною практикою. Розуміти економічний та емоційний контекст, в якому працює лікар ветеринарної медицини.
4. Сприяти та контролювати збереження здоров'я та безпеки себе, пацієнтів, власників тварин, колег та навколишнього середовища під час здійснення професійної діяльності; демонструвати знання про принципи забезпечення якості; застосовувати принципи управління ризиками на практиці.
7. Належно оформляти клінічну документацію та документи для власників тварин, а також, за необхідності, звіти про клінічні випадки у формі, задовільній для відповідної аудиторії.
9. Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій.
10. Розуміти та застосовувати принципи концепції Єдиного здоров'я для забезпечення належної клінічної практики у ветеринарії, а також науково обґрунтованої та доказової ветеринарної медицини.
12. Використовувати професійні здібності для сприяння розвитку ветеринарних знань та реалізації концепції "Єдине здоров'я" з метою сприяння здоров'ю, безпеці та благополуччю тварин, людини і навколишнього середовища, а також досягнення Цілей сталого розвитку ООН.
19. Розробляти відповідні плани лікування пацієнтів та проводити лікування в інтересах кожної тварини під опікою, використовуючи доступні ресурси, а також надавати відповідні власні міркування щодо охорони здоров'я тварини та людини та навколишнього середовища.

38. Консультувати населення та впроваджувати програми профілактики та ліквідації хвороб відповідно до захворювання та виду тварин, прийнятих стандартів здоров'я тварин, їх добробуту, громадського здоров'я та охорони навколишнього середовища.

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;

[illegible]

Разом за змістовим модулем 1	48	6	6			36						
Змістовний модуль II. Хвороби новонароджених.												
Тема 4. Етапи розвитку та становлення імунної системи.	7/8	16	2		2		12					
Тема 5. Розвиток і становлення функціональних систем організму новонароджених.	9/10	16	2		2		12					
Тема 6. Хвороби новонароджених, викликані прогріхами годівлі, утримання і догляду.	11/12	16	2		2		12					
Тема 7. Вплив імунізації в сухостійному періоді на стан специфічного імунітету у новонароджених.	13/14/15	16	2		4		18					
Разом за змістовим модулем 2	72		10		8		54					
Усього годин	120		14		16		90					
Курсовий проєкт (робота) з _____ (якщо є в робочому навчальному плані)			-	-	-		-		-	-	-	-
Усього годин	120		14		16		90					

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вплив умов утримання (комфорту), годівлі на перебіг вагітності та новонародженого молодняка.	2
2	Тема 2. Взаємозв'язок патології вагітності і хворобами молодняка.	2
3	Тема 3. Фізіологічні особливості новонародженого молодняка.	2
4	Тема 4. Етапи розвитку та становлення імунної системи.	2
5	Тема 5. Розвиток і становлення функціональних систем організму новонароджених	2
6	Тема 6. Хвороби новонароджених, викликані прогріхами годівлі, утримання і догляду.	2
7	Тема 7. Вплив імунізації в сухостійному періоді на стан специфічного імунітету у новонароджених.	2

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Правила ведення родів та патології які впливають на життєздатність новонароджених. Правила поводження з новонародженими, попередження станів, що загрожують їх життю. Реанімаційні заходи.	2
2.	Видова специфіка поводження з новонародженими. Оцінка загального стану новонароджених. Виявлення та усунення загрозливих для життя станів.	2
3.	Оцінка фізіологічних параметрів життєздатності новонароджених. Шкала АПГАР. Фактори ризику, характеристики, оцінка, стратегії покращення показників новонароджених.	2
4.	Колостральний імунітет. Визначення якості молозива. Органолептичний та імунобіологічний контроль якості молозива. Контроль рівня імуноглобулінів у телят (за допомогою рефрактометра). Імунодефіцитний стан у телят.	2
5.	Годівля новонароджених. Напування телят та контроль водно-електролітного балансу. Значення молозива для новонароджених та важливість першого годування. Кратність та кількість годування, інтенсивність вигодовування молока для шлунково-кишкового та системного розвитку телят.	2
6.	Уроджені та спадкові патології у новонароджених. Хвороби неонатального періоду, причини виникнення, діагностика та лікування. Загальні аспекти профілактики неонатальної патології.	2
7.	Діагностика захворювань у новонароджених за допомогою експрес-тестів для виявлення збудників. Інтерпретація результатів досліджень. Ефективність використання в умовах господарства.	2
8.	Причини виникнення, діагностика та лікування захворювання телят. Протоколи проведення вакцинації та контроль наявності антитіл. Схеми вакцинації проти респіраторних та захворювань кишківника.	2

5. Теми самостійних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Родильні відділення на фермі	10
2	Документообіг та звітність у родильному відділенні	10
3	Технологічні рішення в утриманні молодняку	10
4	Кормовиробництво та заготівля кормів	10
5	Автоматизовані системи випоювання молока та ЗЦМ	10
6	Розвиток кишківника у молодняку	10
7	Протиєпізоотичні заходи у молодняку	10

8	Технології вирощування молодняку	10
9	Сучасні препарати та їх застосування для профілактики і лікування патології молодняку	10
	Всього	90

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

усне або письмове опитування;
тестування;
захист лабораторних/практичних робіт;

7. Методи навчання:

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Фізіологія та патологія репродуктивних органів самців		
Лекція 1.	Знати: сучасні правила ведення родів.	15
Лабораторна робота 1.	Вміти: надавати рододопомогу та допомогу слабкому новонародженому молодняку.	
Лекція 2 Лабораторна робота 2.	Знати: взаємозв'язок патології вагітності і хворобами молодняку. Вплив фетоплацентарного комплексу на формування та народження життєздатного потомства. Вміти: розрізняти загальний стан новонародженого для усунення загрозливих для життя станів.	15
Лекція 3 Лабораторна робота 3	Знати: головні критерії оцінки життєздатності новонароджених тварин. Вміти: оцінювати фізіологічні параметри життєздатності новонароджених.	15
Самостійна робота 1.	Знати: Оцінка фізіологічних параметрів життєздатності новонароджених. Шкала АПГАР. Фактори ризику, характеристики, оцінка, стратегії покращення показників новонароджених..	25

	Вміти: проводити оцінку загального стану новонароджених. Виявлення та усунення загрозливих для життя станів..	
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Хвороби новонароджених		
Лекція 4 Лабораторна робота 4	Знати: основи розвитку та становлення імунної системи та вплив імунітету матері на імунну відповідь новонародженого. Вміти: визначати якість молозива. Контролювати рівень імуноглобулінів у телят. кнура.	10
Лекція 5 Лабораторна робота 5	Знати: анатомічні та функціональні характеристики організму новонароджених. Вміти: визначати кратність та кількість годування, інтенсивність вигодовування молока для шлунково-кишкового та системного розвитку телят.	10
Лекція 6 Лабораторна робота 6	Знати: які хвороби виникають у новонароджених в результаті прогріхів годівлі, утримання і догляду. Вміти: діагностувати хвороби неонатального періоду та надавати допомогу	10
Лекція 7 Лабораторна робота 7	Знати: як впливає імунізація в сухостійному періоді на стан специфічного імунітету у новонароджених. Вміти: діагностувати захворювання у новонароджених за допомогою експрес-тестів. Складати схеми вакцинацій проти респіраторних та захворювань кишківника.	10
Самостійна робота 2.	Знати: особливості колострального імунітету у різних видів тварин. Вміти: Правильно годувати (напувати) новонароджених. Проводити діагностику, лікування та профілактику хвороб новонароджених,	20
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70	
Залік	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

8.2 Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3 Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9 Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4119>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Біотехнологічні методи у ветеринарній репродуктології: навчальний посібник / В.В. Ковпак, О.А. Вальчук, С.С. Деркач, Ю.В. Жук, Ю.С. Масалович — Київ: НУБіП України, 2025. — 102с.

2. Лакатош В.М. Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з собак і котів // Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. – 301 с.
3. Любецький В. Й. Динаміка об'єму, густини та активності сперми кролів / В. Й. Любецький, Ю. І. Масалович // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Ветеринарна медицина, якість і безпека продукції тваринництва. –2015.– Вип.221. –С. 112–116.
4. Березовський А.В., Харенко М.І. та інші Фізіологія та патологія розмноження коней: навчальний посібник /за загальною редакцією А.В. Березовський, М.І. Харенко / Київ : ДІА, 2015.–440с.
5. Деркач С.С. Особливості отримання та оцінки якості сперми пса репродуктора /С. С. Деркач // Вет. медицина України. – 2015.–№ 3. – С 17– 18.
6. Яблонський В.А., Хомин С.П., Калиновський Г.М., Харута Г.Г., Харенко М.І., Завірюха В.І., Любецький В.Й. Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології // Вінниця, Нова Книга, 2011. – 611 с.
7. В. Й. Любецький, С. С. Деркач, В. М.Слепченко, М. М. Михайлюк, О. А. Вальчук, Я. В. Любецький Штучне осіменіння собак. – К.: ТОВ «Анва-прінт», 2008.– 40 с.
8. Біотехнологічні і молекулярно-генетичні основи відтворення тварин/ В.А.Яблонський, С.П.Хомин, В.І.Завірюха та ін.; за ред.В.А.Яблонського, О.І.Сергієнка, Р.С.Стойка.-Львів, ТОВ «ВФ Афіша»,2009.-218 с.
9. Rozród psów. Praca zbiorowa pod redakcją Andrzeja Dubiela. Wrocław 2000. – 491 s.